

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 48/12

Luxemburg, 24 april 2012

Arrest in zaak C-571/10

Servet Kamberaj/Istituto per l'Edilizia sociale della Provincia autonoma di Bolzano, Giunta della Provincia autonoma di Bolzano, Provincia autonoma di Bolzano

Pers en Voorlichting

Het recht van de Unie verzet zich tegen een nationale of regionale regeling die langdurig ingezetenen van derde landen voor de verdeling van de voor huisvestingssubsidie bestemde middelen anders behandelt dan burgers van de Unie

De Unie erkent het recht op gelijke behandeling van de rechthebbenden op huisvestingssubsidie die een waardig bestaan moet verzekeren aan allen die niet over voldoende inkomsten beschikken

De heer Kamberaj, Albanees onderdaan, woont sinds 1994 in Italië in de autonome provincie Bolzano. Hij beschikt over een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd en heeft in de jaren 1998 tot en met 2008 woonsubsidie – een bijdrage van de provincie die minder draagkrachtige huurders in staat moet stellen de huur te betalen – ontvangen. Deze subsidie wordt over burgers van de Unie – al dan niet met de Italiaanse nationaliteit – en onderdanen van derde landen en staatlozen verdeeld op voorwaarde dat deze laatsten sinds minstens vijf jaar ononderbroken legaal op het grondgebied van de provincie wonen en er minstens drie jaar een beroepsactiviteit hebben verricht. Sinds 2009 wordt de verdeling van de aan deze twee categorieën toegekende bedragen verschillend berekend naar gelang het om burgers van de Unie of onderdanen van derde landen gaat.

Het bureau voor sociale huisvesting (IPES) van de provincie Bolzano heeft de subsidieaanvraag van Kamberaj voor het jaar 2009 afgewezen met de verklaring dat de voor onderdanen van derde landen bestemde middelen waren uitgeput.

Kamberaj verzoekt het Tribunale di Bolzano, vast te stellen dat deze weigering een met de richtlijn langdurig ingezetenen van derde landen¹ strijdige discriminatie is.

Het Tribunale di Bolzano vraagt het Hof of het recht van de Unie zich verzet tegen dit mechanisme van verdeling van de voor huisvestingssubsidie bestemde middelen, dat langdurig ingezetenen van derde landen ongunstiger behandelt dan burgers van de Unie.

Het Hof merkt allereerst op dat de toepassing van verschillende coëfficiënten bij de verdeling van de middelen nadelig is voor de categorie onderdanen van derde landen, doordat de bedragen die beschikbaar zijn voor hun aanvragen van huisvestingssubsidie lager zijn en dus sneller uitgeput zullen raken dan de voor burgers van de Unie, al dan niet met de Italiaanse nationaliteit, beschikbare bedragen.

Volgens het Hof bevindt een onderdaan van een derde land die de status van langdurig ingezetene van een lidstaat heeft verkregen² zich, voor de toekenning van huisvestingssubsidie, in een situatie die vergelijkbaar is met die van een burger van de Unie, al dan niet van Italiaanse nationaliteit, met dezelfde financiële behoeften.

¹ Richtlijn 2003/109/EG 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezetenen van derde landen (PB 2004, L 16, blz. 44).

² De voorwaarden waaraan noodzakelijkerwijs moet zijn voldaan zijn het gedurende vijf jaar ononderbroken legaal op het grondgebied te hebben gewoond, het beschikken over voldoende inkomsten en het hebben van een ziektekostenverzekering.

Het Hof onderzoekt vervolgens de draagwijdte van de richtlijn met betrekking tot **de gelijke behandeling van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen en eigen onderdanen van de woonstaat op het gebied van de sociale zekerheid, de sociale bijstand en de sociale bescherming**. Voor zover de wetgever van de Unie de bijzonderheden van de lidstaten heeft willen eerbiedigen, geldt voor deze begrippen de definities die daaraan – met eerbiediging van het recht van de Unie – worden gegeven in de nationale wetgeving. Derhalve **dient de nationale wetgever, rekening houdend met de door de richtlijn nagestreefde doelstelling van integratie en de bepalingen van het Handvest van de grondrechten, te onderzoeken of huisvestingssubsidie onder de door de richtlijn bestreken gebieden valt**.

Volgens de richtlijn³ **mogen de lidstaten, als het om sociale bijstand en sociale bescherming gaat, de gelijke behandeling beperken tot de belangrijkste prestaties**. Die belangrijkste prestaties, waartoe behoren inkomenssteun voor de minima en steun bij ziekte, bij zwangerschap, bij hulpverlening aan ouders en bij langdurige verzorging, moeten aan onderdanen van de betrokken lidstaat en langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen gelijkelijk worden toegekend volgens de door de wetgeving van die lidstaat geregelde wijze van toekenning.

Voor zover de richtlijn geen uitputtende opsomming geeft van de belangrijkste prestaties, is het niet uitgesloten dat huisvestingssubsidie valt onder dit begrip, waarop het beginsel van gelijke behandeling noodzakelijkerwijs moet worden toegepast. Het betreft hoe dan ook prestaties die ertoe bijdragen dat de betrokkene in zijn elementaire behoeften als voeding, huisvesting en gezondheid kan voorzien.

Voor het overige verklaart het Hof dat nu het recht van onderdanen van derde landen op gelijke behandeling op de door de richtlijn genoemde gebieden de algemene regel is, iedere afwijking dienaangaande strikt moet worden uitgelegd en slechts kan worden ingeroepen indien de instanties die in de betrokken lidstaat bevoegd zijn om aan de richtlijn uitvoering te geven, duidelijk te kennen hebben gegeven, zich erop te zullen beroepen.

De **betekenis en de draagwijdte van het begrip belangrijkste prestaties** moeten voorts worden achterhaald rekening houdend met het door deze richtlijn nagestreefde doel, te weten de **integratie van onderdanen van derde landen** die legaal duurzaam in de lidstaten hebben gewoond.

Voor het overige moet het begrip belangrijkste prestaties mede worden uitgelegd onder eerbiediging van de beginselen van het Handvest van de grondrechten⁴, dat het recht op sociale bijstand en op bijstand voor huisvesting erkent en eerbiedigt teneinde eenieder die niet over voldoende middelen beschikt, een waardig bestaan te verzekeren. Bijgevolg **dient de nationale rechter na te gaan of de aan de orde zijnde huisvestingssubsidie tot de belangrijkste prestaties behoort**, rekening houdend met het doel van die subsidie, het bedrag ervan, de voorwaarden voor toekenning ervan en de plaats ervan in het Italiaanse stelsel van sociale bijstand.

Gelet op een en ander antwoordt het Hof dat **het recht van de Unie in de weg staat aan een nationale of regionale regeling op grond waarvan bij de verdeling van de voor huisvestingssubsidie bestemde gelden onderdanen van derde landen en onderdanen van de lidstaat waarvan de eersten ingezetenen zijn, verschillend worden behandeld, voor zover – hetgeen de nationale rechter dient na te gaan – die huisvestingssubsidie valt onder de gebieden waarvoor het in de richtlijn langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen neergelegde beginsel van gelijke behandeling geldt en tot de belangrijkste prestaties in de zin van die richtlijn behoort**.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding

³ Zie artikel 11, lid 4.

⁴ Artikel 34 van het Handvest van de grondrechten.

niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170